

[Fornæs.]

praktiske Foreteelser gaar jo ofte forud for de aandelige. Lige til 1908 har man kun haft de Forordninger om Butikkers Aabning og Lukning, der fandtes i de forskellige Helligdagslove. Jeg husker endnu fra min Barndom, at Butikkerne havde aabent her i København til Kl. 20—22, om Lørdagen til Kl. 23 og om Søndagen Kl. 7—9 om Morgenen og Kl. 16—20 om Aftenen. Først i 1908 blev det vedtaget, at Butikker skulde lukke Hverdage Kl. 20 og Lørdag Kl. 23.

Det er vel egentlig først efter de organiserede Arbejderes Gennemførelse af 8 Timers Dagen og dermed Muligheden for at faa noget virkeligt Udbytte af Fritiden, at der gennem Lovgivningen efterhaanden er skabt nogenlunde taalelige Vilkaar for Indehavere af og Personalet i Butikkerne. Selvfølgelig bør Butikker altid have en vis Aabningstid, der strækker sig ud over Arbejdstidens Ophør for andre i Samfundet, men desværre er det saaledes, at langt de fleste af Medhjælperne i Butikkerne har en Arbejdstid, der nøjagtigt svarer til den tilladte Aabningstid plus $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ Times daglig Oprydning, det vil sige selv med det nye Forslags Regler ca. 64 Timer egentlig, iberegnet Spisetid. Trods et meget energisk Arbejde fra Handels- og Kontor-medhjælperforbundets Side for at bringe den rette Forstaaelse til Udøverne i Faget forstaar man, hvor vanskeligt det maa være, naar man ved, at der findes ca. 80 000 Detailforretninger i Danmark med ca. 150 000 Medhjælpere. Konkurrencen er stærk, og mange Indehavere betjener Virksomheden alene, andre har kun en enkelt Ekspedient. Det var vel egentlig naturligt, om Lovgivningen fastsatte en Maksimalarbejdstid for Medhjælpere i Detailbutikker; saa fandt Indehaverne nok ud af, i hvilke af Ugens Timer Personalet skulde have fri. Det er for øvrigt allerede nu gennemført i de større Virksomheder, som Forbundet har Overenskomst med.

Ved det fremsatte Lovforslag lægger man først Mærke til det øjensynligt revolutionerende, at Butikkerne skal lukke om Lørdagen Kl. 17. Det er det første Skridt paa Vejen frem mod en virkelig Weekend. Jeg beklager, at der ikke har været Mulighed for at gennemføre Handels- og Kontor-medhjælpernes Forslag om at lukke om Lørdagen Kl. 14. Aarsagen er vel den, at Weekend endnu ikke er helt almindelig for Befolkningen i øvrigt. Men det er jo bebudet, at De samvirkende Fagforbund til Foraaret, naar Lønforhandlingerne er bragt

til Ende, vil tage Problemet op til nærmere Drøftelse. Gennemføres det, skal vi vel have Forslag frem om en Ændring af Lukkeloven for at skabe lignende Regler for Detailhandlerstanden. Naturligvis er 17-Lukningen et virkeligt Fremskridt. De fleste Byfamilier har Paarørende, der i den Grad er udslidte efter en lang og anstrengende Tjeneste i en Detailbutik, at Søndagen maa anvendes, ikke til at forfriske Sindet og samle nye Indtryk, men i for høj Grad til legemlig Hvile. Saa flytter man efter Forslaget Lørdagshandelen over til Fredagen. Da skal der først lukkes Kl. 20; de andre 4 Hverdage lukkes der som hidtil Kl. 18. Handelsministeriet udsendte imidlertid den 6. Oktober 1941 — ganske vist af Spar-sommelighedshensyn i Forbindelse med Brug af Lys og Varme — en Bekendtgørelse, der meddelte, at indtil 15. Marts 1942 skulde Butikker lukkes om Fredagen Kl. 18 som de andre Hverdage og om Lørdagen Kl. 19, og jeg har ikke hørt nogen Klage herover. Selv om den tidlige Lørdagslukning er forholdsvis radikal, skulde man ogsaa synes, det maatte være nok at holde aabent om Fredagen til Kl. 19.

I Kommissionens Betænkning gøres der Rede for Lukketidsbestemmelser i de omliggende Lande. Det er værd at lægge Mærke til, at man f. Eks. i Norge har fastsat forskellige Lukketider efter Aarstiden. I Oslo skal Udsalgsstederne lukkes de 4 Dage Kl. 18, Fredag Kl. 19 og Lørdag Kl. 17, i Sommertiden fra 23. Juni til 31. August dog en Time tidligere. Mon det havde været saa vanskeligt at gennemføre lignende Regler i Danmark, baade med Lukning Kl. 19 om Fredagen og en Time tidligere Lukning alle Dage i f. Eks. 3 Sommermaaneder? I Byerne kunde det da sikkert ikke volde særligt Besvær. Over for tidligere Lukkelovsforslag har man fra Venstres Side gjort gældende, at tidlig Lukning af Butikkerne skabte Vanskeligheder for Landbruget, men ogsaa den Opfattelse kan vel have ændret sig. Jeg ønsker dog ikke at stille noget Ændringsforslag om andre Lukketider end de foreslaaede.

At gaa ind paa en Ordning som den, Norge har paa dette Omraade, er vel næppe tilraadeligt. Dér kan de enkelte Kommunalbestyrelser træffe Bestemmelse om Lukketiden. I det i Forbindelse med Weekend saa ofte omtalte England skal Butikkerne lukke een Dag om Ugen Kl. 13, i visse Tilfælde Kl. 14, men saaledes, at det i nogle Forretninger sker een Hverdag, i andre en anden, ja, endog sjældent om Lørdagen. Med